

Bales sobre Vania

Francesc Rotger

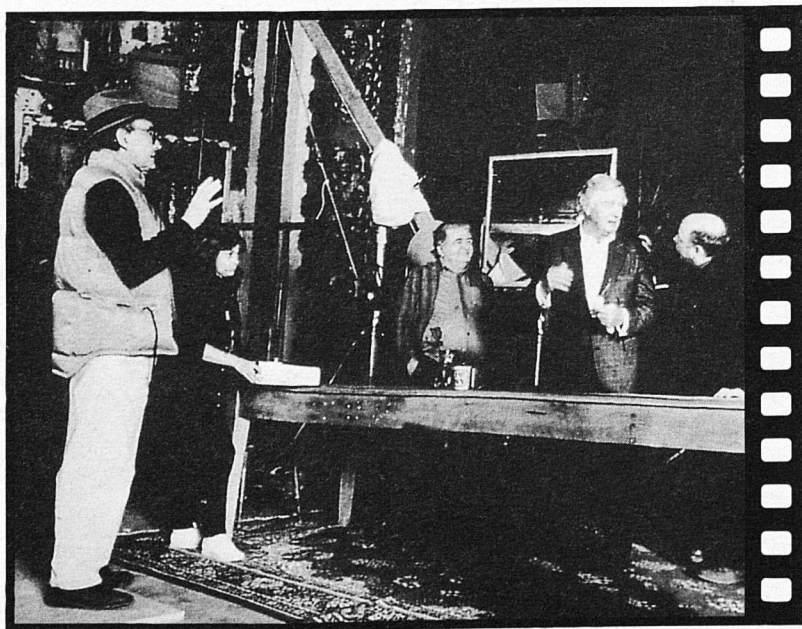
És gairebé impossible, d'entre tota l'oferta cinematogràfica de Ciutat (de cada vegada més grossa amb l'apertura de noves sales) trobar-hi una pel·lícula que no tenguin res a veure amb el teatre, aquest cosí (ara) pobre del cinema. Faig un repàs ràpid d'estrenes recents: *Farinelli* es passeja pels teatres de l'Europa del segle XVIII què és un gust, a "mujercitas" les germanes March fan també les seves funcions domèstiques, el nou protagonista d'Estar Trek diu que aquesta saga galàctica li recorda molt Shakespeare... i així podríem seguir. És clar que hi ha filmes, a més, que pregonen les seves rels teatrals des del mateix títol. Dos exemples molt clars: *Vania en la calle 42* (no sé què és més teatral: si *Vania o el carrer 42*) i *Balas sobre Broadway* (dir Broadway és dir teatre; com sap qualsevol aficionat).

Louis Malle no és el primer director de cinema que adapta *Uncle Vania* d'en Txhèkov, n'hi ha d'altres versions com la de Franchot Tone (1956) o la de Lawrence Olivier una mica després. El que passa és que Malle, a

més de traslladar a la pantalla aquest inqüestionable clàssic del teatre modern, ha rodat una pel·lícula que és una declaració d'amor al teatre mateix: començant per l'escenari, un vell teatre de Nova York a punt de caure (que la Walt Disney Productions ha adquirit per a restaurar-lo) i continuant per una posada en escena sense decorats ni vestuari ni res: només actors (i quins actors!) en la pell de Vania i tota la seva estranya família, tot aprofitant una versió del director teatral André Gregory (que hi surt; fent de director de teatre) i els diàlegs adaptats per David Mamet (un dels més potents autors teatrals nord-americans de la segona meitat d'aquest segle).

FOTOGRAMA DE BALAS SOBRE BROADWAY

FOTOGRAMA DE VANIA EN LA CALLE 42

També *Balas sobre Broadway* és una declaració d'amor. Allen ja rendí homenatge a la ràdio (*Días de radio*) i ara fa el corresponent amb el teatre en un temps i un espai determinats: la Nova York d'abans de la II Guerra Mundial, quan, si eres autor, o estrenaves a Broadway o no eres ningú. Hi ha molt d'amor en la manera com Allen retrata el procés de creació d'un espectacle, el text, l'elecció dels actors, els assaigs, fins arribar a l'estrena. L'assassinat de l'actriu dolenta, l'únic punt negre d'un muntatge perfecte, ho és també: un estrany acte d'amor, d'amor al teatre és clar.